

Govor g. dr. Korošec Antona na tabori kmečke zveze na Brezjah.

Dragi kmetje i kmetice!

Dovolite mi, da kak boter ravno blagoslovljene zastave kmečke zveze spregovorim par reči. Nišče pa ne sme pričakivati, da bom gučao od dnevne politike, to pa zato, ar je kmečka zveza nepolitična stanovska organizacija i se v njenom okviru ne moremo baviti z dnevnimi političnimi i strankarskimi stvarmi.

S tem, da kmečka zveza ne dala svoje lepe zastave samo razviti, nego jo dala tudi blagosloviti, je zadosta jasno pokazala, v kakšem razmerji šče biti i živeti do Boga i do svoje Cerkve. Mi njej samo častitamo, da je kuražno stopila na pot svojih dedekov i pradedekov.

Kmečka zveza tudi nikdar ne bo pozabila na svoje svete dužnosti do slovenske zemle i slovenske domovine. V kmečkih hižah se je vsikdar slovensko molilo, slovensko prepevalo, slovensko gučalo. Slovenski kmečki dom nam je ohrano slovensko reč. V naših mestih i trgih je bilo vsikdar zadosta veterinjakov, ki so se ali iz koristolubja ali iz pomenkanja jakostne odporosti obešali na šinjek močnejšim narodom. Ti, slovenski kmet, si stao vsikdar tiho i ponosno na braniki slovenske reči, pri Tvojem domi so se odbili vsi valovi močnejših narodov. Tebi, slovenski kmečki dom, se mamodnes zahvaliti, da nesmo že davno izginoli v tujih valovih i da smo ohranili slovensko reč.

Od časa, kak je slovenski kmet prišeo v svojo narodno državo kraljevino Jugoslavijo, vsikdar je bio neomajno veren svojoj narodnoj državi, svojoj narodnoj dinastiji i svojem kralji. Pred leti se je vršila proti slovenskomu kmeti zloglasna šenčurska pravda. Od strankarske strasti zaslepleni protivniki so šteli omajati vero v narodno i domoljubno prepričanje našega kmeta. Dnes njihovomi ogrizavanji nišče na sveti več ne verje. Vidite, tej slovenski kmečki mučeniki, tej od trpenja po sodnih dvoranah i zaporih izmučeni slovenski kmetje, oni stojijo dnes tu med nami pod ponosno vihrajočimi jugoslovanskimi zastavami, v dokaz vsemi sveti, da niti ogrizavanja, niti zapiranja, niti zapori neso omajali njihovoga narodnoga i domoljubnoga prepričanja. Drano lahko trdim, če je v vrstah slovenskoga kmeta je še značaj doma. Bog ne daj, da bi prišlo do vojske! Modra roka našega preljubljenoga kneza namestnika Pavla, dela z vsemi naporji za mir z vsemi našimi sosedi. Ali, če bi trbelo braniti našo domovino, te bodo kmečki fantovski odseki zagvüšno najbolši frontovski odseki i slovenski kmetje dika jugoslovenske vojske.

Družbi sv. Rafaela v Črensovcih.

Z ozirom na dopis št. 179 z dne 6. avgusta t. l. vljudno sporočam, da morajo delavci potne stroške od M. Sobote pa do Pasave sami plačati. Gospodar teh stroškov ni dolžan vrniti delavcem, ker pogodbeno tega ni obvezen storiti. Nazaj grede plača gospodar vožnjo do nemške meje. Trditev gospodarja, da je plačal vožnjo od M. Sobote do kraja dela v Nemčiji ne drži, ker je plačal potne stroške nemški borzi dela samo za pot od nemške meje naprej, t. j. od Pasave do

Delavcem na znanje!

Ekspozitura Javne borze dela v M. Soboti naznanja vsem delavcem, da je Ministrstvo socijalne politike v Beogradu pod št. 29.166 dne 6. aprila 1938 prineslo sledeče rešenje: „Z ozirom na dopis g. Linke-a, odposlanca

Dnes, kda tak sijajno i veličastno i z velikov vdeležbov iz vseh krajov i kotov slavite svoj kmetijski den, mislim, da moram obesiti na velki zvon edno prelepo lastnost slovenskega kmeta, to je njegovo pismenost, to je njegova kultura. Naša lübezen do napredka i šole nam je rodila dejstvo, da nemamo med kmeti lüdi, ki ne bi znali pisati, da zna vsakši med kmeti čteti. Zato mamov vsakoj slovenskoj družini bar eden list, a družin mamov v dravskoj banovini 235 000. V vsakoj kmečkoj hiši mamov bar malo knjižnico, v vsakoj občini povprečno bar po pet različnih, nepolitičnih, kulturnih i narodnih društäv. Mi nosimo vse prave znake kulturnih i narodnih lüdi.

Dobro je, da ma kmečki stan v dravskoj banovini teliko kulture. Njemi je jako potrebna, ar so njegovi problemi jako težki. Tričetrtine slovenskih kmečkih gospodarstäv ma samo do 10 ha zemle. I zato sija pred nami problem, kak na malih kmečkih posestvih, prehranjüvati velike družine. Tü se bo morala uveljaviti biološka opravičenost našega zadrüžništva, ki je zdaj znova likvidno i vüpamo, v lepom normalnom razmahi.

Zadnja leta se je za kmeta znova bar nekaj včinovalo. Znižala so se davčna bremena, začnala se je jako težka i zamotana likvidacija kmečkih dugov, vpostavila likvidnost samoupravnih kmečkih peneznih zavodov i naše zadrüžne zveze. Kmeti se je dao novi zakon o gospodarskih zadrüгах i edna ustanova izredne važnosti — to je vpelava kmetiskih zbornic, ki bodo, če se bodo dobro vodile, bodoče voditelce za interese kmetiskoga stana. Velkoga pomena za kmeta je tudi nova šestletka za javna dela i državno obrambo v iznosi štirihi milijard.

Vse puno kmečkih pitanj stoji pred dverami kmečkoga stana, ki se bodo morala rešiti. Vlada je vsikdar pripravljena, da včini tudi proti kmeti svojo dužnost.

Zdaj pa mislim, da ne smem več gučati, da drugim ne vzemem ne časa ne tvarine.

Samo nekaj naj Vam še povem. Bo kratko, vendar važno, če vas država letos ali drugo leto pozove na volitve, potem se spomnite tistih lüdi, ki so vas tlačili v temne zapore, ki so vam šteli odvzeti narodno i domoljubno čast, spomnite se onih lüdi, ki so vsikdar stali verno v vašoj sredini i po svojih skromnih močeh delali za vaš napredek i za vašo blagostanje.

Zdaj pa končujem i zazavam: Živela kmečka zveza, živeli slovenski kmetje i kmetice, živeo ves jugoslovanski kmečki narod! Bog živi!

kraja dela. To velja za vse delavce enako.

Glede teh stroškov je bilo mnogo težav ob priliki pomaknitve nemške meje od Pasave do Št. Ilja. Končno je obveljala pogodba, ki določa kot obmejno mesto Passau. Več o tem je razvidno iz priloženega dopisa, ki smo ga poslali vsem skupinam delavcev, ki so letos šli na delo v Nemčijo.

Bog živi naše izseljence!

Kerec Franc
šef borze dela v Soboti.

tem, da plačajo nemški delodajalci stroške že od sedanje nemške meje pri Št. Ilju, ker ne želi, da bi delavci radi tega ostali brez dela.“

Pojasnilo: Sklenjena pogodba glasi: Jugoslovanski delavci plačajo vožnjo do nemške meje, ki je ob sklepanju pogodbe bila še v Passau-i, a je pred odhodom naših delavcev (vsled zasedbe bivše Avstrije) bila pomaknjena do Št. Ilja, radi česar je naše ministrtvo zahtevalo, da Nemci plačajo vožnjo od Št. Ilja naprej. Temu pa so se Nemci uprli in so rekli, da več delavcev ne vzamejo. Mi smo stavili delavcem vprašanje, ali hočejo plačati vožnjo do Passau-a, kakor so dozdej, ali pa te vožnje ne plačajo in tudi na delo v Nemčijo ne bodo šli. Vsi delavci so enoglasno odgovorili, da raje plačajo vožnjo in dobijo delo v Nemčiji. Pri tem so bili prisotni odposlanci z ministrtva in so potem prinesli gornji sklep, da delavci tudi zanaprej plačajo vožnjo. Radi tega tistim delavcem, ki so šli s prvim transportom dne 16. aprila, sporočamo, da denarja za vožnjo ne dobijo povrnjenega, kakor smo to v Mariboru obljubili. Radi tega naj nihče nič več ne sprašuje, ker je ta zadeva z gornjim aktom urejena.

Pozneje so ostali delavci morali plačati še več za vožnjo, ker je vrednost Schillinga poskočila od 9.10 na 11.75 Din.

Delavcem se sporoča še to, da lahko vsak delavec vsak mesec pošlje 10 Rm. po pošti. Predstavi se na pošti s svojim potnim listom in prosi za sprejem odnosno za nakazitev 10 Rm. Ta pošiljka mora biti točno vsak

mesec odpravljena. Zamujeno se naknadno ne da več poslati.

Razen tega smejo sezonski delavci vsak mesec poslati še 35 Rm. preko Clearinga. Vsak delodajalec je dolžan poskrbeti dovoljenje deviznega urada in pošiljko denarja odpraviti preko kliringa t. j. Deutsche Verrechnungskasse, Berlin C 111. Pošiljatev se izvrši pri najbližnji banki ali hranilnici, ki denar potem odpravi dalje na zgoraj omenjeni naslov v Berlinu. Ko delavec izroči svoj denar delodajalcu v svrhu odpošiljatve domov, mora dati tudi svojo delavsko izkaznico (Arbeitskarte), ki služi kot dokaz in v katero dotična banka tudi vpiše znesek, ki ga je sprejela. V teh izkaznicah imajo delavci potem na koncu sezone izkazano in potrjeno vse zneske, ki so je poslali domov. Ta denar se lahko pošlje za več mesecev skupaj in se lahko odda pri katerikoli najbližnji banki z označbo zgor. naslova in domačega naslova, komur se denar pošilja. **Delavci, ki so na 1 leto dni, imajo iste pravice z razliko, da po clearingu smejo poslati mesečno samo 15 Rm.** Teliko na znanje radi pravičnega postopanja.

Javna borza dela
v M. Soboti.

Družba sv. Rafaela za Slov. krajino je dobila vngno pitanj zavolo voznine i pošiljanja penez z Nemčije domo. V gornjih rečaj najdete vse lepo razloženo po Javnoj borzi dela v Soboti, štera nam je na našo prošnjo te odgovor poslala.

Vodstvo
družbe sv. Rafaela za
Slov. krajino v Črensovcih.

Prebivalstvu Slovenske krajine.

Pred 25 leti je začel izhajati v Črensovcih prvi slovenski tednik takratne Slovenske krajine, Novine. Naloga tega lista je bila, da na krščanski podlagi brani narodne pravice našega ljudstva, vzbujaja v njem narodno zavest, večja njegovo ljubezen do materinske besede in ga v dobi prevrata varno pripelje k združtvi s Slovenci onstran Mure v narodni državi Jugoslaviji. Novine so svoj namen dosegle. Letos obhajajo 25-letnico svojega obstoja. Ta obletnica je tesno združena z zmago ljubezni, ki je ustvarila državo Jugoslavijo, katere del je postala naša Slovenska krajina leta 1919., avgusta 12. Od 12. avgusta tega leta naprej stopamo v dvajseto leto naše svobode in z drugimi državljani s hvaležnim srcem obhajamo 20-letnico Jugoslavije. Ta dva dogodka sta v naši Slovenski krajini tako tesno povezana, da se ločiti ne moreta in ne smeta. Zato so se naši rodoljubi iz obeh srezov odločili, da naš narod oba dogodka skupno obhaja v Črensovcih, kjer se je začela, vodila in do zmage prišla borba za svobodo in združitev z Jugoslavijo.

Septembra 11. bomo zato obhajali v Črensovcih 20-letnico osvobojenja Slovenske krajine. Proslava bo izključno državna manifestacija. Manifestirali bomo svojo hvaležnost Bogu, da smo prišli skupaj z brati v narodno državo, manifestirali svojo vdanost

V imenu ožjega in širšega pripravljalnega odbora za lendavski srez:

Dr. Klar Franc,
nar. poslanec.

Klekl Jožef,
ban. svetnik

Benko Josip,
nar. poslanec.

Bajlec Franc,
ban. svetnik.

kralju in domovini, manifestirali svojo solidarnost s slovenskim narodom, s katerim smo eno, manifestirali bratsko ljubezen, ki vlada med prebivalstvom Slovenske krajine ne glede na razliko vere.

V ta namen vabimo vse ljudstvo Slovenske krajine brez razlike vere, da se proslave udeleži. Vabimo tudi brate in sestre iz sosednjega ljutomerskega sreza, da nas razvesele s svojo navzočnostjo.

Prosimo predsednike občin lendavskega, sobočkega in ljutomerskega sreza, naj odboru za proslavo 20-letnice osvobojenja Črensovc, Slov. krajina, do sept. 4. vključno javijo:

1. število kolesarjev;
2. število konjenikov v narodni panonski noši;
3. število tistih udeležencev, ki namenijo priti na predvečer proslave, da se jim preskrbi brezplačno prenočišče.

Gasilce prosimo, da se proslave udeleže polnoštevilno iz vseh treh srezov.

Društva in korporacije, bodisi uniformirane ali ne, se ne vabijo posebej, ampak s tem pozivom skupno. Odbor jih bo uvrstil v povorko po vrsti njihove prijave. Prijavitl se morajo s pravičnim društvenim podpisom do 4. sept. vključno.

Povabljeni so vsi brez razlike, ki nosijo v srcu vero v troedinoga Boga in katerih duše napolnjuje ljubezen do naroda in države.

Bog blagoslovi naše delo!

za sobočki srez:

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.

Letna naročnina v državi 30 Din., mesečno 2-50 Din., v inozemstvu 72 Din., mesečno 6 Din. z M. Listom letno 100 Din. Na skupni naslov pri širitelaj v državi je letna naročnina 24 Din., mesečna 2 Din. — Plačati se mora naprej. Štev. položnice 11806. Rokopisi se ne vračajo. — Cena oglasov: Cela stran 800 Din., pol stran 400 Din. i tak niže. Poslano i med tekstom vsaka reč 2 D., mali oglasi do 10 reči 5 Din., viševsaka reč 1:50 Din.

Nedela po risalaj edenajseta.

Evangelij (Mark 7). Tisti čas vó idóci Jezuš z krajin Tiruša, prišo je po Sidoni k morji Galilejskomi, med krajinov Dekapolisa. I pripelali so k njemu glühoga, i nejmoga, i prosili so ga, ka bi položo na njega roko. I pelavši njega od vnožine na stran, pústo je prste svoje vu vüha njegovoga, i plünovši, dotekno se je jezika njegovoga i gori se zglednovši v Nebo, zdehno je, i veli njemu: Effeta, to je, odpri se. I precí so se odprla vüha njegovoga, i razvezalo se je vezalo jezika njegovoga, i prav je gučao. I zapovedao je njim, ka bi nikomi ne pravili. Od koga bole je pa njim on prepovedao, od toga bole so oni vó glasili, i tem bole so se čüdivali, govoreči: dobro je vsa včino, i glühe je včino čüti, i nejme gučati.

*

Srečni smo, da nam je Bog dao dar govora. Kakši sirotek je bio nemec iz evangelija! Boži Zveličar se ga je usmilo pa njemu dao dar govora. Če je jezik boži dar, ga moramo tak obratiti, da ž njim Boga poveljujemo. Dosta se greši z jezikom, dosta neprilik napravi na sveti pregrešna reč. Zato je važno znati, gda naj gučimo, i gda naj mučimo?

Gda naj gučimo?

Gučati moramo, gda to terja čast boža, gda davlemo svedočanstvo istini i pravici, gda drugi napadajo verske istine, sramotijo sv. Cerkev i njene naredbe. Tü moramo braniti božo čast i pošteno stvar.

Gučati smo dužni, gda to terja blaženost našega bližnjega, gda trbe braniti njegovo dobro ime. Ali ne veš, koliko je vredno dobro ime? Ali ne veš, ka se pravi dobro ime zgübiti? So te ešče nigdar ne ogrizavali? Malo je takših na sveti. Dosta kaj se da popraviti, dosta se da pozabiti, ali dobro ime je tisto, ki presega vse druge dobrine toga življenja.

Gučati smo dužni, da bližnjega opomenemo, če je zašeo na krive poti. Ne izgovarjaj se kak Kajin, ki je djao: Ka, ali sam jaz varivač svojega brata? Ne izgovarjaj se, ka je ne tvoja dužnost gučati. Guči i povej istino, čeravno je težko i nevhvaležno. Prorok Ecehiel pravi: „Če brezbožneži ne poveš, da naj opüsti svojo pot, bo istina, on vmro v svojoj hüdobiji, njegovo krv pa bo Bog terjao iz tvojih rok.“

Dar govora moramo rabiti, gda ide za čast božo i blaženost bližnjega. Večkrat pa moramo brzdati svoj jezik, moramo mučati. Što na prvom mestu muči, devetim odgovori. Mučanje je zlato. Kelko nevol, krivic, žalosti, kelko bridkoga življenja na sveti, ar ljudje ne vejo mučati, gda bi trbelo. Vse naj bo na prvom mestu.

Mož i žena se skregata. Gizda i čemer jima zavezeta jezike. On nešče prvi pregovoriti, ona pa tüdi ne. Žalostno pa smešno je vsevküp. Oba bi radi va gučala, oba komaj čakata na trenutak, gda se sprijaznita, ar je toliko za pogučati, ali začnoti nešče nieden. Tak je v hiži mrtvečnica. Veseli je mož v krčmi, ne sfali njemu reč, z doma je čemer, nemi. Žena zna povedati toliko svojoj sosedu, doma pa muči, je nezavüpna, se boji... Tak je prle bilo preveč reči, zdaj premalo.

Ne smemo nikdar mučati, če se trbe zahvaliti. Zahvala je zednim prošnja za prišestne dobrote. Glühonemec je Bogi čast davao, i Kristuš pravi: Nišče od deseterih ozdravienih gobavcov se ne zahvalo, kak eden sam. Adam je bio nevhvaležen. Bog ga je ovenčao z lepotov i popolnostjov, pa se ne zahvalo. Postavo ga je v raj, pa se ne zahvalo. Živali njemu je dao pod oblast, pomočnico njemu je stvorio, pa Adam ostane nemi. Ta nevhvaležnost Adamova se je preselila na pogane, od šterih pravi sv. Pavel: „Čeravno so Boga spo-

Prekmurski krst v Franciji.

Že par večer se je pijača razlejala v smeri proti meni! krst prej bo! Sezna, ka bo, če že dva tjedna nosim v žepi pismo, naj pridem krstiti dve malivi slovenskivi poganki.

Pot do tá je vodila mimo Reimsa, gde so nej dugo tüdi „krstili“ prenovleno katedralo: vsi kino-journali so kazali veličastne slovesnosti i z navdušenjom opisavali. To pač moram poglednoti! Slavno mesto, gde je sv. Remy krsto francoskoga krala Klodviga; gde so bili skorom vsi francoski krali kronani, „zdavani z narodom“; gde je sv. Ivana postala „angel varivač“ domovine (zanimivo, da je njeni kip edini ostao nepoškodovani za časa bombardiranja Nemcov leta 1914!) Gda sem na postaji pitao, kelko košta prekinitveni listek (billet d'arrét), mi je uradnik smejoč se odgovoro, da je to edino, ka šenki davlejo.

Par minot po tom sem že zagledno dugo vrsto zlatih lili-jastih okrasov na strehi katedrale. Svetovno znani smejoči se angeo ob vhodi. Vstopim, mogočni glas orgul: še so nej ščista popravljene. Izbiram med vnožinov brošur i časopisov na posebnom stoli; edna gospa me pita, če so angleške tüdi: nega.

Pač pa je na velkom nabiralnici tüdi angleški napis.

Vleče me proti glavnomi oltari, visike 2 meterske svečel! Poleg pa sv. Ivana, mala, ali itak tak mogočna, blesteča v bronanastom oklepi, z obema rokama na dugi meč odprta. Iščem, kak bi jo bogše fotografirao skoz ograjo železnih palic; še pravčasno me pridejo pitat, če mam tozadevno dovoljenje; tak sem bio rešeni brige. Odhajam skoz vnožino obiskovalcov: ravno je prišla nova skupina. Idem odzvuina okoli: te čüdne pošasti skoz štere odteka deževnica; i cela vrsta drugih kipov, takše bogastvo, da naravnost otrüja...

Še so nej demontirani velki stroji za popravilo. V stranskoj vulici čtem plakat „action française“ za obnovitev kralstva. (Od strani Cerkve obsojeno!) Kak lepo se zvrha strehe vidi zanimivi strelec: previdno okoli poglednem, nato — fotografiram!

Še ednok se postavim pred portalom: ta veličastna stavba pač nema zveze z okolicov; to je ščista posebno harmonično bogastvo najlepših verskih misli, ki so se najviše v nebo zdignole...

Idem mimo velke trgovine spominkov; zanima me večbarvna slika, kak je stolnica gorela.

Vulica Rockefeller: je največ dao za restavriranje, sploh inozemstvo, posebno Amerika, so dosta darüvali v te namen; ovači bi ostala katedrala „ranjena“ kak glasni svedok barbarstva sosedne države...

Zajtra pred odhodom še ednok stopim v cerkev: predgara dobro čüjemo, pred njim je mikrofona. Dosta lüdi, največ inteligenca, vno goficirov, vsakši po svojem v razgovori z Gospodom...

V tretje prej rado ide: tak sem se jaz obtretjim pelao v Amifontaine. Komaj pridemo tam v cerkev, že mi botre poleg francuske navade ponüjajo elegantne škatule bonbonov z zlatim napisom „Baptême“ (krst), moški pa pismo g. plebanoša, ki stanüjejo v sosednoj vesi, ka lejko krstim.

Kak sta črstvivi tevi malivi poganki, sta pač več mesecov že starivi. Cemešter prinese v ročki vodo. Nemrem najti svetih oliv; vej toga prej ne nücajo, negotovo odgovarja cemešter, trbelo je več vode: te je že znao, ka oli tüdi nücajo, gospa njemu je povedala. Zvonijo, gda začnemo z obredi. Sveče pa sol so izseljenci prinesli, pepeo smo pa v šparati v segeštiji najšli. Blagoslavljam vodo (formula in casu necessitatis!). Ivanka i Margita nikaj ne brečita, niti gda njima precí soli dam cecati. Nato še starejši izseljenci sprejmejo „drügi krst“, svestvo pokore.

Pri meši je francuski ministrant jako miroven: niti „Et cum spiritu tuo“ ne vej odgovoriti, knigo pa prenaša samo, če njemskimlem. Pri darüvanji opazim, ka mi sveč tüdi nej vužgao. Kak fi no čarno sladko mešno vino tüd majoj!

Po meši pišemo rojstne i krstne podatke v dve knigi;

tüdi se dvakrat podpišujemo. Pri obedu na fermi (kmetija!) smo v novoj hiži za delavce, šterih število je narastlo.

Gučimo si od vsega, ka nam je na srci, celo od našega pisatelja Miška Kranjca. Cele trume müh vekšajo našo družbo; müholovci nikaj ne pomagajo. Lekaj tüj majo manevre kak francuska vojska v bližini (zato že več večerov tü nesmijo svetiti, vudne pa vidijo vno go tovrne automobile, ki vozijo municijo).

Gučimo si, kak mo septembra šli domo; nikaki bi radi šli, či se nej soldačije bojali. Spvelimo; vmes edno malo znano ali krasno starinsko pesem. „Tü ste obrvrim zdavali pa krstili!“

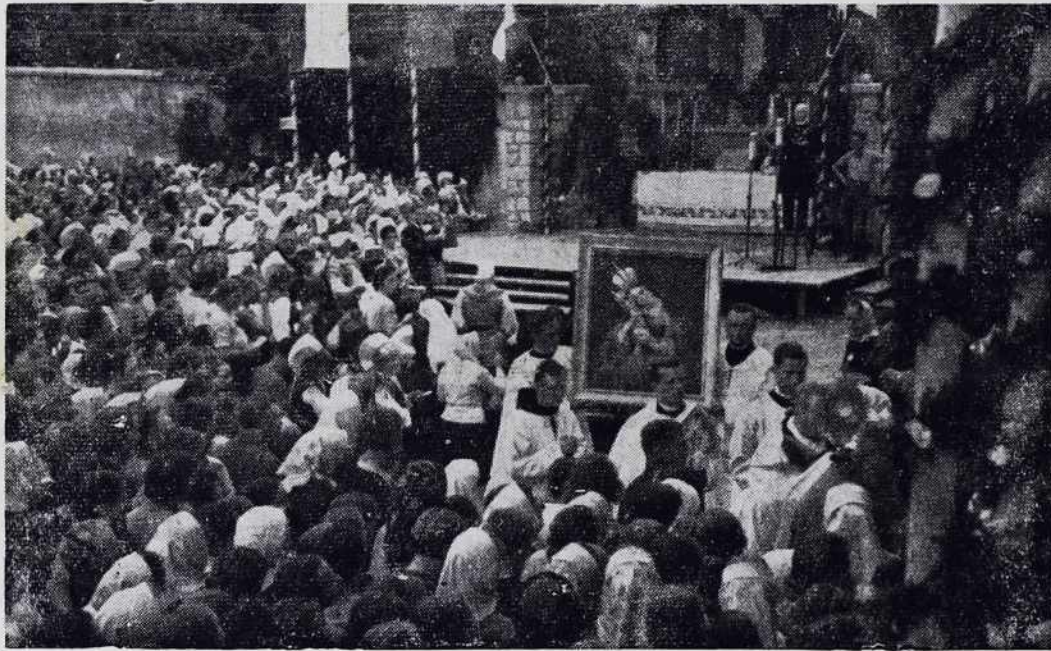
Tretjega si ne želejo; niti se njim nej trbej bojati, ka sem obrvrim zakapao v Franciji že indri. V našo Rafaelovo pristopajo; molitvene i druge knige naročajo, za naš tisk naročnino plačüjejo. Nazadnje se fotografiramo. Čas je bliskovito mino. V ednoj kaštuli moram „krstitke“ nesti še v Paris. — Dešč! Pa pošteni. Ej, če bi se müva z muzikantom Tonijom zdaj z biciklini morala pelati na kolodvor. O ne: vert naj z luksuz autom pela!

Z Bogom, dragi Remicourt! Če bi vsi izseljenci tak verni bili. Ali vno gi, posebno sezonski, neščejo (nešterni nemrejo!) poznati svéta, samo naj več zaslüžijo. Okoli jezero jih je zdaj sezonskih prišlo, za spoved mi še nieden od njih nej pisao, pritožbe zavolo penez vno gi. Rejsan, jako je vse zamrznjeno, jako kesno je prišao dühovnik, tak da so vno gi že ščista na vero pozabili. Domači so pri tom tüdi nej brez krivde!

Kak drügi narodi, bi tüdi mi morali istočasno že s prvov skupinov izseljencov poslati bar dühovnika!

Ojej, cupka na klop skoz razsüšene strehe vagona. Müva s Tonijom pa nemoteno gučiva. Zanimivo, tüdi on se najbolje počüti v Franciji, pa je slüžo že v večih državah. Je to zaistino dežela slobode. V njegovoj okolici se izseljenci pripravljajo na velki sestanek: edno luteranko bom krsto i tri pare zdavao, vse nadednok!

Laon, morava se ločiti, on de naskori doma. Čakam frtao vöre na zvezo: sprehajam se,

Veličastni prvi tabor katoličanskih mladenk na Brezjaj. Po končanoj slüžbi božoj so med tem, kda je vsa vnožina lüstva tiho mahala z robčki, odnesli Najsvetejše i podobo brezjanske Marije Pomagaj v slovesnom sprevodi nazaj v cerkev.

Mariborski teden.

V soboto, šestoga toga meseca, se je zbrala na veseličnom prostori „Mariborskega tedna“ ta višja i nižja gospoda. Vidli smo poleg zastopnika banovine g. bana, tüdi zastopnika vojaške oblasti, otvoritvene slovesnosti se je osebnovdeležo tüdi naš prevzvišeni nadpastir, vladika lavantinske škotije. Čüli smo lepe govore, nad nami pa je plavao roj mirnih, skoro snežno belih poletnih oblakov... Oblaki so priplavali od severne strani, bili so dobrohotni, malo nasmejani. Bože oko počiva tak mirno nad našim početjom, kak so tisti den opazüvali veliki beli oblaki početje v črno oblečenih z visikimi, svetlimi cilindri krščaki pokritih govornikov.

„Radi bi živali, — tüdi mi Slovenci mamo pravico na prostor pod božim suncom“, to so meli povedati gospodje tam pod visiko plavajočimi oblaki, šteri so prišli, kak je že itak povedano od severne strani. To so tüdi povedali, se zna, malo bole podalšano, lepo, po gospodsko.

znali, ga neso častili i hvalili. „Zato dobro pravi moder Job: „Idi, nevhvaležnež, k živalim i te bodo včile i ptiči nebes ti bodo oznanjüvali; guči z zemlov pa ti bo odgovorila: što ne ve, da je vse to napravila roka Gospodova?“

Okoli govornikov i poslüšalcov pa so šümeli kmično zeleni divji gostanji, stali so iz desk zbiti, pisano pofarbani i z različnim blagom bogato založeni prodajalni prostori. Ti prodajalni prostori so s svojov pisanov mladostjov silili na den, nervozno čakali na konec uradnih opravil... blago je čakalo na lüdi, lastniki blaga pa na penez... Tak je bilo i ne inači: na ednoj strani lepe reči, lepe žele, na drugoj strani pa blago, štero naj bi kakti prle spremenili obiskovalci Mariborskoga tedna v penez. Bojim se, ka je bilo blago glüho za lepe reči govornikov i je mislilo samo na hasek, na dobiček...

Pa püstimto to! Prijatelje penez tüdi majoj svoj lepi izgovor, pravijo: brez penez ne tovarn, ne surovin za predelavo i tüdi zaslüžka ne za jezere i jezere delavnih rok. Lepere je tak povedano, ali lepše, dosta lepše, če bi oni del zagovora, šteri nam pravi svoje od zaslüžka, ne bi bio posebno ostro opozorilo na dobiček, na hasek ništernih, ne pa celoga naroda!

Lejko bi povedali, ka je tü Mariborski teden prilika za küpčijo i odajo, tam pa, ge se küpüje i odava, ma prvo mesto — dobiček. Letos je na Mariborskom tedni malo inači. Od veseličnoga prostora na levo skoz vozka vrata pridemo na veliko dvorišče, iz velkoga dvorišča v ešče vekšo dvorano, tam je kul-

turna razstava, šteta naj pokaže drügo, lepšo stran našega življenja. Ta kulturna razstava nema na sebi nikaj kšeftarskoga i je vredna, ka si jo ogleda vsaka poštena düša. To, kaj je na toj „kulturnoj razstavi“ postavleno pred goste Mariborskoga tedna, je čisto naše, napravleno brez lüdskih penez i brez lüdske, tihinske pameti. To, ka je v tom razstavnom prostori zbrano, je več, kak vse lepe reči i več kak tisto lepo blago, štero so postavili na sejmarskoj polovici Mariborskoga tedna za pašo očem i za strašilo več ali menje punim bankašom.

To, kaj je bilo zbrano na „kulturnoj razstavi“, je sila, šteta lejko zastavlja tiste velke bele oblake s sevra, to je najlepše napisana pravica za slovenski rod, šteta je vreden i potreben življenja.

Prazen babji guč bi bio, če bi pravili, ka je moč düha vse i blago za nikaj. Brez prostakov ne bilo vojske, ali zmagovita vojska mora meti tüdi častnike, poleg telovne moči ešče moč — düha. Z blagom bogato založen narod brez moči düha je lejko igrača, tüdi za dnes mirne velke bele oblake. No, to moč düha nam pokaže „kulturna razstava“, zato smo je veseli vsi pošteni Slovenci i zato, samo zato pišemo rojakom te i onstran Müre, Drave i Save: letos, gda ste vidili delo slovenskih rok, za-

merkajte si pa posebno to, kaj je napravlo slovenski düh, officer v vsakoj bojni, šteta se bije i se bode bila za tüdi najmenši prostorček pod božim suncom.

V velkoj Unionskoj dvorani (tam je najmre bila „kulturna razstava“) tüdi preprosto oko lejko opazilo tri različne smeri kulturnoga dela: katoličansko, napredno i delavsko. Vse poznavalce naših prilik je zanimalo, da od treh omenjenih pravcov, šteta pokaže najlepše sadove.

Samo pravični smo, če priznamo, da je zmagala katoličanska smer.

To, kaj nam je pokazala na „kulturnoj razstavi“ zveza katoličansko usmerjenih družtev, je po obliki krasno, po vsebini pa poštvanja vredno. Oblkovno i vsebinsko prvenstvo mam — katoličani.

Najlepši del razstave je bio v prvom nadstropji, posebno tam, ge je vodstvo Prosvetne zveze postavilo pred gledalce slike svojih velikih članov i prijatelov. Med temi slikami, šteta nam predstavljajo itak same znance i prijatele Slovenske krajine, sta vsakomi Prekmurci posebno dragivi dve: slika dr. Ivanocyja i slika našega narodnoga voditelja gda Klekla.

Za zdajni den Mariborskega tedna se je pripravlao narodni tabor, od šteroga samo telko znamo, da je prepovedan.

P. D.

podplati so naskori mokri, sandali so pač nej obuteo za deževno vreme.

Dale se pelamo. Gledam skoz okno: kakše lepe cerkve, mogoče še lepše kak v Reimsi, samo telko reklame ne delajo za nje? — Snopje je sklajeno kak pri soldakaj pükše; tak se prej rejsan hitro namoči, ali posuši tüdi.

Slovenski krščanski delavec.

Inspekcija dela.

V Novinaj smo dozdej razlagali vsebino zakonä za zaščito delavstva. To razlago končavamo dnes z obrazložitvijov „inspekcije dela“. „Inspekcija dela“ je prava zakonita oblast, ki samo ma nadzorstvo nad tem, kak se zvršavlejo zakoni, odredbe, pravilniki i ministrske odredbe, ki določajo socijalno i zdravstveno zaščito delavstva. „Inspekcija dela“ nadzoruje ne samo zasebna podjetja liki tüdi državna. Če poglednemo najvažnejše stvari, za štere mora skrbeti inspekcija dela, vidimo, kak velke važnosti je inspekcija dela za delavstvo i kak velke koristi ma delavstvo od vestne inspekcije dela.

Dužnosti inspektora dela so posebno sledeče:

1. Nadzorstvo nad podjetji, kde je zaposleno delavstvo, ka se zvršavlejo predpisi, zakoni uredbe i naredbe delavske zaščite.

2. Posredüvanje, če nastane spor med delavstvom i podjetnikom zavolo plače.

3. Inspektor dela predpisuje, kakše morajo biti varstvene naprave pri strojih (mašinah).

4. Davle dovolenje za prekočasno delo, pazi na to, kak se zaposljujeju vučenci (inaši) i mladostni delavci.

5. Kaštiga prestopke proti

DELAJSKE NOVICE.

Nova organizacija ZZD (zveza združenih delavcev) se ustanovi 20. avgusta v Ptuj.

Delavci v Gračnici pri Celji so s pomočjov svojih organizacij dosegli zvišanje za moške 40

Mozoj na sedali je pač nej preveč prilična prituklina; zdaj mi ga je še sosid „pobožao“.

Rdeča večerna zarja med sivimi oblaki: kak lübeče vabilo na sivom papiri. Na strnišči že raste zelena detelca. V daljavi ogromni reflektor ponovno premetavle snopič svetlosti proti Parizi. Obstali sma vis á vis znane bazilike Srca Jezusovoga, prvo nedelö meseca augusta. Camplin.

zakonskim določbam i drugim predpisom.

6. Inspektor dela se mora opitati, ka on misli, če što prosi za odobritev novoga ali že obstoječega obratovališča.

Inspektorji dela slobodno pridejo ob vsakom (tüdi delavnom) časi, podnevi ali ponoči, v obratne prostore i v vse oddelke — ka vidijo, če se znabiti ne ravna prav po zakoni z delavci. K tomi pregledavanji slobodno vzemejo s seboj potrebne strokovnjake i zastopnike delavskih organizacij.

Ako zapazi inspektor dela pri pregledi, ka je v delavnicah, stanovanjih eli drugih prostoraj, kde so zaposleni delavci, kaj nedostatkov, ka bi škodilo življenji ali zdravji delavstva, ma pravico odrediti, ka lastnik podjetja nedostatke odstrani i popravi kak je potrebno po zakoni. Inspektor dela določi čas, do kda se mora njegova odredba spuniti i vse potrebno popraviti. Podjetje se proti odredbi inspektora slobodno pritoži v 8 dnevaj na ministrstvo. Dokeč minister ne da odgovora, se inspektorova odredba ne izvrši.

Inspektorje morajo vsakše leto bar dvakrat pregledati vse obrate.

par več, za ženske 20 par več na edno vüro.

60 delavk je delalo duhovne vaje pri Sv. Jožefi v Celji 14. i 15. avgusta. Največ jih je iz organizacije ZZD.

Prošnja na davčno upravo v Lendavi i Soboti.

Na spravišči v Beltincih dne 14. augusta so navzoči agrarni interesi oprosili potom župana g. Glavača, g. narodnoga poslanca dr. Klara, naj njim razloži, zakaj se zovejo ljudje zdaj na davčno upravo. G. poslanec njim je razložo, ka je meo v toj zadevi že sejo z referentom davčne uprave i razložo ljudem, da se tü ide za nekše zaostanke i da ne kriva davčna uprava, da se ljudje vabijo na njo, nego to se vrši po nalogi višje oblasti. Od treh let najmre neso se terjale od agrarne zemle naküpnine, dače i je več terjatev vküp prišlo. Ar dača po petih letaj zastare, naj ne bi, se zovejo tisti, od šterih se misli, ka so ne vse plačali. Finančni zakon je najmre dovolo, da se anuitete, to je odplačilo zemle lejko vrši v gospo-

Dr. Maček v Beogradi.

Iste dni, 15. avg., pa je bilo v Beogradi zborüvanje JRZ mladine z Hrvatske, kde je meo dr. Korošec velki govor i v njem dao dr. Mački oster, a zasluženi odgovor. Povedao je med drugim: „V Jugoslaviji vladata red i mir. Vsi hvalijo njeno vreditev i razmere v njoj. V njoj je tüdi sloboda. O tem ste se vsi prepričali. Gotovo se je prepričao tüdi dr. Maček. Zato je na napačnoj poti, kda je večeraj gučao i zahtevao slobodo. Prosim vas to je gučao tisti, šteroga stranka je v Jugoslaviji zgled strahovlade od spodaj, za vničüvanje gorice, sadovnjakov i

darskom leti to je od oktobra l. 1933. do oktobra l. 1934. prva rata. Če je što zaostao, tisti se terja. Naj zato vsaki ide, pravo je g. poslanec, na davčno upravo z odrezki od čekov, štere so plačali. Pomota je mogoča, zato se samo potom čekov lejko kontrolira, što je dužen plačati i što ne. Na pritožbo gledoč pa, ka zakaj se zove da eden den stotine lüdi notri, ki ne morejo opraviti svojega posla, je g. poslanec omenö, naj se to javi davčnoj upravi potom občine i naj samo teliko čekov razdeli občina, keliko lüdi lejko opravi svoj poseo na davčnoj upravi sporazumno z tov. Gospod poslanec je povdarjao naše demokratično načelo, da so uradniki za lüdi i ne ljudje za uradnike.

Iste dni, 15. avg., pa je bilo v Beogradi zborüvanje JRZ mladine z Hrvatske, kde je meo dr. Korošec velki govor i v njem dao dr. Mački oster, a zasluženi odgovor. Povedao je med drugim: „V Jugoslaviji vladata red i mir. Vsi hvalijo njeno vreditev i razmere v njoj. V njoj je tüdi sloboda. O tem ste se vsi prepričali. Gotovo se je prepričao tüdi dr. Maček. Zato je na napačnoj poti, kda je večeraj gučao i zahtevao slobodo. Prosim vas to je gučao tisti, šteroga stranka je v Jugoslaviji zgled strahovlade od spodaj, za vničüvanje gorice, sadovnjakov i

Glasi iz Slovenske krajine.

Cerkveno imenüvanje. Prezv. g. knezoškofo, apoštolski administrator Slov. krajine dr. Tomažič Ivan Jožef, so najstarejšega duhovnika lendavskoga dekanata, preč. g. Vadovič Rudolfa, ki največ let vršijo že v dekanati duhovno pastirstvo, imenüvali za duhovnoga svetovalca. Iz srca čestitamo.

Turnišče. Na Velko mešo so se zbrali z cele törjanske fare možje i mladina po večernici na sestanek, na šterom so se navdušeno zavzeli za proslavo v Črensovcih. Te den je bilo proščenje v fari, slavnostno predgo so držali novomešnik, g. Cvetko Ivan. Marijina družba je obhajala 10 letnico obstoja s skupnim obhajilom obojega spola i z lepim skupnim spevanjom.

Črensovci. Z velikov vdeležbov se je vršila seja za organizacijo proslave, štero so obiskali zastopniki vseh vesnic naše občine i fare. Osnovao se je stanovanjski, prehranjevalni i rediteljski odsek. Sejo so meli tüdi naši gostilničarje i sklenili, da bodo meli zadostno hrane za vdeležence proslave, dobro hrano i po ceni.

Beltinci. V nedelo se je zbralo veliko število lüdi iz vseh vesnic naše občine v občinskoj hiši i se navdušeno prijavilo za sodelovanje pri proslavi. Zborovanja sta se vdeležila i je vodila gg. dr. Klar, nar. poslanec i Klekl, banski svetnik. Navzoči so bili še g. Štukovnik, beltinski kaplan, črensovski kaplan, g. Rous, dijakon g. Glavač, šol. upravitelje gg. Šprager, Sreš i Casar, veterinar Baša, trgovec Klepec poleg predsednika, odbornikov i drugih domolübov, ki so napunili tesno dve sobi na občini.

Lendava. V lendavskoj fari se je pojavila griža, najprle v Dolini, potem v Dolgoj vasi. Je že nekaj smrtnij slučajev, v Dolini so 3 mrl pri ednoj hiži, tüdi v Dolgoj vasi je že smrtna žrtev. Obbolele so spravili v bolnico.

„Dr. Brandieu Silvi zdravnik v Soboti zopet redno ordinira.“

Čentiba. V nedelo je bilo blagoslovljena novo mrtvečnica ob obilnoj vdeležbi vernikov.

Dokležovje. Zahvala. Vsi prizadeti od katastrofalne povodnji se najlepše zahvalimo za dobleno podporo. V prvij vrsti se zahvalimo našemi dobromi narodnomi voditelji i notrašnjemi ministri dr. Korošci. Zahvalimo se tüdi kr. ban. upravi za kukarco, štero smo dobili brezplačno za prehrano i za semensko hajdino pa proso, da smo si lahko zasejali svoje poplavlene njive. Nadale se lepo zahvalimo našemi dobromi narodnomi poslanci g. dr. Klar Franci, srez. načelniki g. Grabrijani, ban. svetniki g. Klekl Jožefi, srez. kmet. referenti g. Ing. M. Peterneli i vsem dobrotnikom. Bog jim plačaj vse njihove trüde. — Perdigal Alojz, obč. starešina.

Izjava. V zadnjij številki Novin pod naslovom „Odbornik“ podpisani izjavlam, da sem s tem podlistkom ne meo namena žaliti nikoga, ar sem pred dvema letoma tüdi bio sam odbornik i bi se te nanašalo to tüdi na mene, nego sem napisao to samo kak smešnico i splošno znano nedužno šalo iz Ravenskoga. — Kühar Alojz.

G. Bistrica. Novo trgovino smo dobili, štero je odprla gospa črensovskoga kantora g. Žizek Jožefa.

hiš, za bitja po vesnicaj, za razbijanje izložbenih oken, če ne misliš i ne gučiš, ka oni ščejo.

Beograd se je večeraj pokazao velkoga i dostojanstvenoga, zaistino kraleskoga, dokazao je, čeravno ogromna večina ovači gleda na politiko, ka se v njem more mirno i slobodno spreha-

Nova meša v Beltincih.

V nedelo je prikazao Vsegamočnomi svojo prvo sv. mešo g. Matko Ivan, salezijanec iz Gančan. Pri oltari je vodo novomešnika g. Vadovič, beltinski plebanoš, predgao njemi je g. dekan Jerič. Glavne misli predge so bile sledeče: Zahvali se tistim, ki so te pred oltar boži spravili, ki so ti sprosil milošče pozvanja v duhovniški stan, to je predvsem mati tvoja, zahvali se oči, ki so se trüdili za tebe, največ stroškov za tvoje šolanje je pa nosila sestra Tila. Moli za njo i vse dobrotnike, ves rod, zlasti za družbo sv. Ivana Bosca, štera te je odgojila. Srednik si med Bogom i ljudmi, dužnosti maš velike: Boga moreš ljudem nazveščavati, ki je neskončna moč, ki je svetlost, ki je pravica. Glasiti moraš Njega, ki je vsem zadnji cio i namen. Pa tüdi za lüdi si srednik. Slepim na duši moreš odpirati oči, plantave na poti popolnosti moraš ozdraviti, da do jo tlačili z vednakimi koraki, mrtve duše moraš obüjati i je k dobromi pastiri pripelati. Obe dužnosti, do Boga i duš, pa samo tak moreš spuniti, če živeš sveto. — Gančanci so svojemi rojaki pripravili lepi sprejem v soboto, kda je prišeo v rojstno ves. Spevali so njemi, deklamirali, pozdravo ga je g. Casar šolski upraviteo, ki je vodo lepi pesmarski zbor na primiciji i skrbno za dober potek proslave, potem pa botra z lepimi rečmi, gospa Klepcova iz Sobote. Gančani so bili lepo opleteni, posebno hüta primicijantova i okolica siromaške hiše, štera je z novomešnikom postala jako bogata pred Bogom. Novomešnika so obiskali poleg imenüvanih g. duhovnikov še sledeči: Haoko Jožef, bogojanski, Berden Andrej, martjanski plebanoš, Vogrin Števan, ravnatelj Martinišče, Vogrinčič Franc, prefekt toga i več gospodov salezijancov iz Veržeja z kleriki i bogoslovcom Štuhecom, ki je bio jako priličen ceremonar, domačiva gg. kaplana, urednik Novin, bogoslovec Kolenko i veliki broj naroda, ki je napuno nesamo prestrano beltinsko cerkev do zadnjega kotička, nego zvüna nje se ga je bar teliko, če ne več, zbralo. Bog, kak je pravo g. predgar, beltinskoj fari davle leto za letom duhovnike ravno zato, ka novomešnike vsikdar tak lepo sprevaža k oltari. Beltinska fara je tretja v vrsti far, štere so dale največ duhovnikov v Slov. krajini Matericerkvi.

Črensovci Šolsko poslopje popravljamo. Kantorsko stanovanje je spremenjeno v štiri razred, z dve sob je napravljen en razred. Šolsko poslopje se tüdi odzvuina olepšalo. „Naš Dom“ si postavlja lepi betonski pot, Klepcova trgovina prek njega dograjena, v kratkom bo tüdi zrajhana znotraj i se odpre. Trgovsko poslopje Žerdin Kazimira je pa naraslo za edno nadstropje i dobilo lepo obliko vile. Bo na čast našoj občini i domačemi podjetniki.

Dokležovje. Pripravljamo se vsi na proslavo i idemo 11. sept. v Črensovce. Mi damo dva narodniva vozova, ednoga zgodovinskoga, šteroga vsebine ešče ne ovadimo, drugoga tüdi zgodovinskoga, ki bo predstavljao vero naših očakov, živo vero, ki je rešila naš narod.

Polana. Kmečka zveza je pozvala sejo za proslavo 20-letnice v Črensovcih dne 13. VIII.

jati največji opozicionalec. To naj si zapomni dr. Maček, da se ne bo moglo praviti po starom hrvatskom pregovori: „Martin iz Zagreba, Martin v Zagreb.“ Po naše bi se to povedalo: kakši je šou iz Zagreba, takši je prišeo nazaj v Zagreb, nikaj ga ne navčilo.

ZAGREBŠKI ZBOR

JUBILEJNO

30. MEDNARODNO

SENJE

TJEDEN HRV. KULTURE

27. avg. — 6. sept.

! NAVADNE UGODNOSTI !

1938. i je povabila vsa društva, štera obstojajo v občini i se je sporazumno sklenilo sledeče: Kmečka zveza da voz z tkalci, Prosvetno društvo da voz z prelji, JRZ da voz z razsojari, gasilci dajo voz z trljami.

Vsi na Prosvetni tabor v Bogojino 4. septembra. Prosvetni tabor v Bogojini bo predpriprava za Črensovce. Bogojina bo zbiala pod svoje okrilje vse, ka je zdravoga, katoličanskoga. Spored tabora je bio že objavljen. Dečki i deklet! Tabor v Bogojini de tem lepši, kem več vas bo. Mladina te den je tvoji! Pridi v Bogojino i boš vidila nekaj lepoga i zanimivoga!

Posilstvo. V tork, 17. avg. se je pelao en mladi okol 25 let star moški od Lipe skoz D. Bistrico h gibinskomi brodi. V Bedrnjaj je srečao 12 let staro dekličko, ki je šla z materjov i jivi proso, naj njemi pokažeta pot do broda. Deklička se je odzvala i sela k moškomi na biciklin, da njemi pokaže pot i se te vrne k materi. A te živinski človek je meo druge namene. Med potjov je nedužno dete posilo, ki ne moglo kričati, ar njemi je z rokov zamašo vüsta. Po hüdobiji je mati včasi šla k črensovskim žandarom, ki so blodnika zgrabili, na lanc djali i prignali na stanico. Deklička je v njem spoznala posilneža. Sodnija naj pošteno pokaštiga hüdodelnika, ka do se bojali drugi te vrste lüdj, šterih krivice ne pridejo na svetlo zavolo sramežljivosti nedužnih žrtev.

ZAHVALA.

Odbor Slov. kat. akad. društva „Zavednosti“ se najlepše zahvaljuje vsem tovarišom in gospodom, ki so pripomogli, da je prvi studijski tečaj SKAD „Zavednosti“ tako uspel. Posebno zahvalo smo dolžni sebeščanskim farnikom, ki so nas tako ljubezno sprejeli in nam šli ves čas našega bivanja tüdi drugače povsem na roko. Pri tem ne smemo pozabiti g. župnika Bejeka in njegove gostoljubne hiše, ki je v največji meri pripomogel, da se je ta tečaj tako lepo vršil.

Za: Zavednost

ODBOR.

ZAVEDNOST.

Na 14. rednem občnem zboru Slov. kat. akad. društva „Zavednosti“, ki se je vršil 13. avg. t. l. je bil izvoljen naslednji odbor:

Predsednik: Frumen Ernest, jurist, podpreds.: Novak Štefan, jurist, tajnik: Bertalanč Janez, abiturient, blagajničarka: Pintarič Marija, abiturientka, knjizničar: Düh Andrej, medicinec. Za „Zavednost“ Odbor.

Prelat Hlinka Andrej voditeo kat. Slovakov, vnogo preganjani dober kat. duhovnik je vmro 17. augusta.

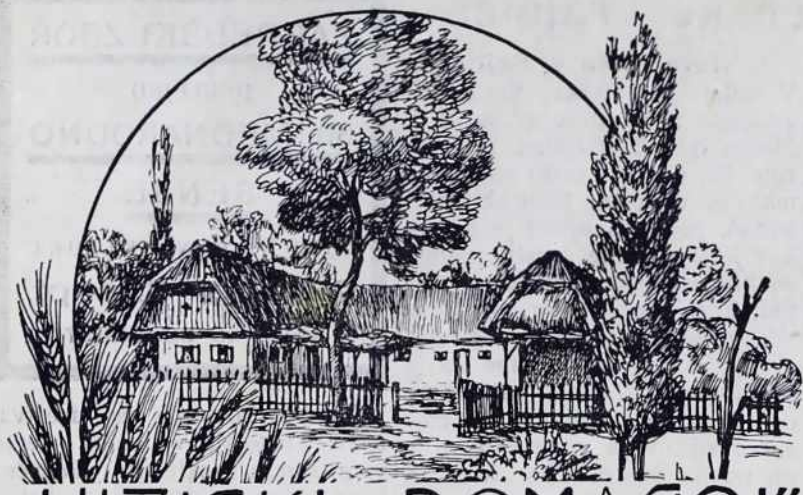
Japonci i Rusi so sklenili premirje, dokeč se meje ne določijo.

Francova vojska zmagovito ide naprej na vseh frontaj, zato je odstopila boljševiška Negrinova vlada v Valenciji.

Nemci so pozvali na brožne vaje 750 jezero rezervistov.

Med Madjarskov i Malov Zvezov se sklenjavle sporazum, šteroga bo v popolnosti potrdila konferenca Mala Zveza na Bledi.

Na prodaj je posestvo, ki meri 25 oralov: 20 plügov oratje zemle, 5 plügov šume, 1½ plügov gorice, 8½ sadonosnika i travnika. Zglasite se pri Kapun Jožefi Kraljevci št. 27, Sv. Jurij ob Ščavnici.

„HIZICKI DOMAČOJ“

Vučko Marja, doma iz Gaberja, zdaj v Nemčiji. Velečastiti g. urednik! Pozdravljam vas v lubezni do Boga iz mojega žalostnoga srca. Na veselje pa so mi naši listi, štere redno dobivam. Iz njih zvedim, ka se godi v lubej domovini, po šteroj mi srce hrepene i štero sam mogla zapustiti. Pozdravljam tudi svojega brata i pajdašice. — Pozdrave pošilajo tudi Režonja Barbara iz Gaberja svojemi moževi i deci; Kranjec Agneška i Frančiška iz Dollčov, svojim domačim i celoj Slovenskoj krajini. Sandt Jožef i Jug Janoš, Hemmerde. Srčno i iskreno vas pozdravim i se vam zahvaljuva na rednom pošilunji naših krščanskih listov, šteri so nama v veliko veselje i tolažbo. Komaj čakava vsako soboto, kda je do rok dobiva.

Prša Ivan i žena, brat Štefan á Bussy Letrée. Preč. g. urednik! V imeni Ježuša i Marije Vas poveravamo iz hladne tujine, vas priporočamo v varstvo Device Marije. Ona naj vam sprsi od Boga šče vnoga leta zdravja, da bi mogli skrbeti za nas izseljence. Tudi se vam lepo zahvaljujemo na rednom pošilunji krščanskih listov. — Pozdravljamo tudi svoje domače, rodbino i sosede, polanskoga župnika preč. g. Rantaša Antona, vse prijatele i znance. — Lepo se tudi zahvalimo preč. g. Camplini, izseljenskomu duhovniku, za njihove velike trude, štere majo, kda obiskavlejo nas ovčice, ki smo razstepene v tujini. — Pozdrave vam pošilajo tudi Kardoš Štefan iz Sebeborca, Hüll Franc i Bauer Lujz od Grada.

Düh Jurij i žena Marija, St. Denis. Častiti gospod urednik! Hvalen bodi Ježuš Kristuš, to je moj te prvi glas. Za temi rečmi vas pa srčno pozdravim i vam želeva lubo zdravje od Gospodnoga Boga i od prečiste Bl. D. Marije, da bi vas ohranila šče vnoga let vu zdravji i življenji, da bi lahko skrbeli za nas izseljence i nam pošilali naše liste. Tej listi so nam na velko tolažbo i veselje v tujij krajaj. Tudi miva je redno dobivleva vsako soboto. Zdaj vas pa šče ednok lepo pozdravim i prosiva Boga za vaše zdravje i življenje.

Pücko Julika, la Bretonniere. Prečastiti naš duhovni pastir! Kak pastir na zelenom pašnjeki skrbi za svojo čredo, tak tudi Vi za nas vse izseljence, ki smo razstepeni po toj dalnoj tujini. Kak žmetno pričakujemo Novine vsaki tjedni! Dobimo je skoro navekše že v petek ali pa v soboto. To nam je edino veselje, da si kaj preštemo v materinskem jeziki. S presvetim Srcom Ježušom Vas šče ednok pozdravljam, ravno tak vso duhovščino Slov. krajine i celo Slov. krajino.

Lončarevič Pavel i Anica, roj. Penhofer á Ambrières. Častiti g. urednik! Lepo vas pozdravim i se vam zahvaliva na rednom pošilunji Novin i Mar. Lista, šteriva sta na velko pomoč nam izseljencom. Daj vam dragi Ježuš

šče dugo let zdravje i življenje, ka bi srečno mogli voditi svoje težavno delo za nas izseljence. Pozdravim tudi najne drage starše, rodbino, prijatele, duhovnike tőrjanske fare i celo Slov. krajino.

Rožman Trezika, Vienne, iz Bogojine. Pozdravljeni, preč. g. urednik. Prvikrat se vam oglašam iz te temne tujine i vas v Ježuši pa Mariji pozdravljam. Želem vam obilno zdravja, da bi lejko prenašali svoje delo, šteroga mate dosta, posebno za nas, ki smo razstepeni v tujini. Naznanim vam, da sam pri dobroj krščanskoj hiži, k meši idem vsako drugo nedelo, večkrat tudi vsako nedelo. Po večkratnoj prošnji i dugom pričakovanji so nas obiskali preč. g. Camplin. Čeravno sva samo dva bila pri sv. spovedi i sv. prečiščavanji, neso odbili najne prošnje, izpunili so najno želo. — Šče ednok vas pozdravljam. Pozdravim tudi svojega moža, starše, brata, sestri, mamico, krstno i fermansko botrino i celo rodbino.

Casar Jožef, Fere Champenoise. Preč. g. urednik! Najpre vas jako lepo dam pozdraviti pa vam želem lubo zdravje od Boga, da bi nam ešče vnoga let pošilali naše liste v to mrzlo tujino. Naznanim vam, da redno dobivam liste. Sam pri dobroj krščanskoj hiži, k meši idemo vsi, od najstarejšega pa do najmlajšega. Pozdravljam svojo drago mater, sestrico, celo filovsko ves, fermanskoga kumo ž njihovov družinov i vas g. urednik z vsemi, ki se trüdiyo za nas izseljence pri našij listaj. Lepo pozdravim tudi izseljenskoga duhovnika preč. g. Camplina i se njim zahvalim, da so zapustili domovino i prišli tolažit nas žalostne v tujino. Vsi smo bili veseli, kda so nas obiskali, da smo očistili svoje duše.

Pozdrave pošilajo iz Francije: Fujs Janoš, Matuš Jožef, Matuš Franc, Žohar Franc, Matuš Jožef, Gašper Imri v Avriigny: g. uredniki Novin, svojim staršom, bratom, sestram, ženam i deci, preč. g. velko dolenskomu župniku Horvat Franci i celoj velko dolenskoj fari. Grah Cecilija, Vielmur g. uredniki i njim žele še dugo let živeti, da bi mogli vrevjavati naše liste, ki so njej na veliko veselje i tolažbo v toj mrzloj tujini. Zver Štefan, Merris, g. uredniki i se zahvaluje na rednom pošilunji listov. Toplak Ignac, Blockarville, g. uredniki. Ščančar Janez á Frolois, g. uredniki, svojim lüblim starišom, brati, sestri, g. dekani Krantz Jožefi, celoj domačoj vesi i vsoj rodbini. Trstenjak Franc, Guignecourt g. uredniki i njim žele zdravje od g. Boga i blažene Device Marije. Novine so njemi v veliko veselje, iz njih zve, ka se godi v Slovenskoj krajini. Düh Katarina, Le Pignal, g. uredniki i se lepo zahvaluje na rednom pošilunji naših listov, ki jo tem bole tolažijo, ar je sama v tom krajaj iz Jugoslavije. Prkič Franc, á Baslieux, g. uredniki i njim žele vse dobro od Boga i blažene Device Marije.

28. avgusta narodni tabor v Ljutomeru.

Vsem narodno zavednim Slovencem!

Letos mine 70 let, ko so se zbrali Slovenci prvič v metropoli Slovenskih goric, v Ljutomeru, dne 9. avgusta 1868. na prvem slovenskem taboru, kjer so enoglasno zahtevali svoje narodne pravice.

V proslavo te obletnice, se vrši v nedeljo, dne 28. avgusta t. l. v Ljutomeru pod pokroviteljstvom narodnega voditelja Slovencev g. dr. Antona Korošca narodni tabor.

V soboto 27. avgusta bodo zagoreli kresovi ob osmih po grških Slovenskih goric. Istočasno bo v dvorani Katoliškega doma slavnostna akademija s pestrim sporedom.

V nedeljo 28. avgusta budnica. Do osmih prihod posameznih skupin na zbirališča. Ob pol devetih obhod po mestu na glavni trg, kjer bo cerkveni govor vseučiliškega profesorja prelata dr. Slaviča. Po govoru sv. maša prezvišenega knezoškofa g. dr. Tomažiča. Med sv. mašo je ljudsko petje s spremljevanjem mestne godbe. Pele se bo-

do sledeče pesmi: Kraljevo znamenje, Križ stoji, Lepa si, lepa si, roža Marija. Pridi molit o kristjan, Angel Gospodov. Takoj po maši sledi zborovanje na glavnem trgu. Govorijo: g. dr. Anton Korošec, notranji minister, g. dr. Miha Krek, minister brez listnice, g. dr. Josip Hohnjec, predsednik Prosvetne zveze, g. Štuhec Alojzij, banski svetnik. Tabor zaključimo s pesmijo „Hej Slovenci“.

Popoldne ob 14 uri v farni cerkvi večernice. Po večernicah nastop slovenskih fantov in deklet na telovadišču Katoliškega doma. Po nastopu slede narodni običaji in razne igre.

Navodila udeležencem bodo dajali reditelji.

Prijazni Ljutomer vabi vse zavedne Slovence preko Mure, da pridete v nedeljo 28. avgusta v mogočnem številu na prleški tabor. Naj nas združi ljubezen do slovenskega naroda i do naše velike jugoslovanske države v veliki narodni manifestaciji. Tabor se vrši v vsakem vremenu!

Dekliški tabor na Brezjaj. — Gostje na častnoj tribüni: od leve na desno stojijo soproga g. bana dr. Natlačena, škof dr. Rožman, voditeo Slovencev dr. Korošec i pred. Prosvetne zveze prof. dr. Lukman.

Slava Ti — Lurska Gospa!

Za 80 letnico čüdežnih dogodkov se pripravla veliko narodno romanje Slovencev k Mariji Lurskoj v Rajhenburgi-Slovenski Lurd. Angelsko nedelo, 4. septembra, bodo v proslavo dobrotlive Lurske Gospe, velike romarske svečanosti v lurskoj baziliki v Rajhenburgi, ki se bodo začele že v soboto popoldne po prihodi posebnih romarskih vlakov. Posebni vlak iz Ljubljane je zagotovljen, pa bo vodstvo najelo tudi iz drugih središč posamezne vlake, če se priglasi zadostno število romarov. Po dovršenih romarskih svečanostaj bo v nedelo skupni izlet v Zagreb. Što je bio zadnja leta med rajhenburškimi romari, zna povedati, kak lepo i prijetno je pri Lurskoj Gospej v slovenskom Lurdi pri ljubeznivih očevih trapistih i na izletu v Zagrebi. Slovenci smo narod Marijin i posebno Lurska Gospa je med nami čaščena. Ve menda ne najti slovenske hiše, štera ne bi mela

konči mali kepec ali podobo Lurske Marije, prekrasne bazilike v Rajhenburgi, ki nam je nekaka zamena, nadomestilo, za dalni francoski Lurd, kama more samo malošto od Slovencev poromati. Naj bi letos za 80 letnico čüdovitih lurskih dogodkov, ne bilo niedne župnije, niednoga kraja v Sloveniji, šteriva ne bi poslala konči ednoga romara na lurske slavnosti v Rajhenburg-Slovenski Lurd! Vodstvo priprav za to romanje ma tudi letos „Družina božjega sveta“ v Ljubljani, Sv. Petra nasip 17, ki pošle vsakomi potrebna navodila brezplačno. Priglasite se lahko po dopisnici. 25. avgust je zadnji den prijave i plačila i te den se bo odločilo, koliko posebnih vlakov bo vozilo i odkod. Što je zato namenjen na lurske slavnosti v Slovenskom Lurdi, naj se priglasi kem prle. Tudi gg. duhovniki bodo gotovo radevole šli v tom pogledi romarom na roko.

Ka novoga po sveti.

Kelko mostov ma Berlin. To najvekše mesto Nemčije ma vsega vküp 918 mostov. Od teh jih drži prek vode samo 434, ostali idejo prek po vulicaj. Za železniški promet slüži 331 mostov, od teh ide prek vode 42.

Nova hamburška iznajdba — igranje zvonov. Letos obhaja Zveza cerkvenih občin v Hamburgi 200 letnico svojega

obstoja. Ob toj obletnici je zveza poklonila cerkvi sv. Kristijana v Hamburg — Altoni 42 zvona. Tej zvonovi, s šterimi je mogoče igrati, se bodo oglašili dnevno tri do štiri krat i to bo naredila posebna priprava, ne da bi bio poleg clovek. Lehko pa se bo igralo na te zvone tudi potom posebnoga klavira, ki je v zvezi z njimi. Vsi potrebni zvonovi so že v Altoni.

Zdravstvo.

Malaria — veliko hüdo.

Še so v svežem spomini vesti o strahovitom napadi malarije, štera je pred nekaj časom besnela na otoki Ceyloni. Vsaki den smo šteli do stotin smrtnih slučajov, od jezerih betežnikov, od prenapunjenih bolnic, šterih osebe je tudi v velikom številu zgrabo morilni beteg, od preobleganih apotek i bolničarov i od grozečega pomenkanja kinina.

Medtem pa večina čitatelov časopisov zagvüšno ne znala, da te veliki napad ne nikaj novoga, da se to v stoletjih redno ponavlja, vsikdar v presledki nekolko let i seja smrt med prebivalstvom.

Če študiramo zemlevid Ceylona vidimo, da je samo jugozahodni del toga lepoga i rodovitnoga otoka gosto naseljeni i da se število prebivalstva tem bole menša, kem bole idemo proti severi. Ali severni i srednji deli Ceylona pa neso bili vsikdar tak püsti. To dokazüjejo velike i divne razvaline tak zvanih izgublenih mest, ki ležijo v tropskih šumaj. Te vnoge hiše, hrami i vodovodi, -ki so se v teki časa zgübili, pozabili i šteri so v prejšnjem stoletji ponovno najdeni, izhajajo iz časa pred Kristušom i so dokaz visike civilizacije i kulture, štera je obstojala v tom časi. Veličastni hrami iz kamla i granita so bili zgrajeni v slogi, sličnom znanoga Berebedera na Javi, Palače so bile obširne i okrašene s krasnimi slikami i eden od najvekih rezervarov, ki je zgrajeni za gojitev riža, je meo kapaciteto 14 milijonov kubičnih metrov i

obseg 17 kilometrov.

Gojitev riža je bio eden od glavnih izvorov bogastva v tistem časi i istočasno, nažalost, eden od glavnih razlogov propasti toga zlatoga časa. Ar gojitev riža zahtevle vlažno zemlo i podpira širjenje komarjov.

Približno v XII. veki so induski narodi v nekolko časi vdrli v severni del Ceylona i prinesli malarijo, ki je strahovito besnela med prebivalstvom toga otoka, šteroro do tisti mao ne znalo za njo. Postala

je skoro narodni beteg. Morila je deco po zibelkaj ali je njihov organizem slabila i je napravila betežaste za celo življenje. Prebivalci so postopoma zapüščali svoja ogrožena mesta i se preseljavali na jug, proti zdravjšim mestom.

Mesta, hrami i vodovodi so prepadnoli, tropska prašuma je naskori vse pokrila, i ar so se vsi ogibali teh predelov, je počasi pozableno, da so sploh obstojali i so prišli v pripovest.

Nažalost, malarija ne prepadnola s temi mesti. Preselila se je na jug i se tam trajno naselila. Čeravno tam ne prevladuje kak na severi, vseedno predstavlja stalno nevarnost za zdravje i blagostanja prebivalstva, kak je to dokazao zadnji napad malarije. Edino uspešno sredstvo je ugotovitev, da proti tomi betegi obstoja dovršeno sredstvo — Kinin.

Poleg toga, zavolo kratkotrajnoga zdravljenja s kininom, pri šterom se v časi 5—7 dni jemle vsaki den 1—1,2 grama kinina, je zdravljenje postalo dosta ednostavnejše i ka je posebno važno, dosta falejše, ar se ne vrši nikše naknadno zdravljenje i se ponovni slučaj zdravi na isti način. Kak protisredstvo se jemle 0,4 grama kinina v časi cele sezone malarije.

BANKA BARUCH

11, Rue Auber Paris 9°

Odpremilja denar v Jugoslavijo najhitreje i po najboljšem dnevnem kurzu. Vrši vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji, in Luksenburgu sprejemajo plačila za naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Holandija: št. 1458-66 Ned. Dienst; Francija: št. 1117-94, Paris; Luksenburg: št. 5967, Luxemburg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Prodám umetni mlin z lepim skupnim posestvom na Dravskem polju. Naslov v Novinah.